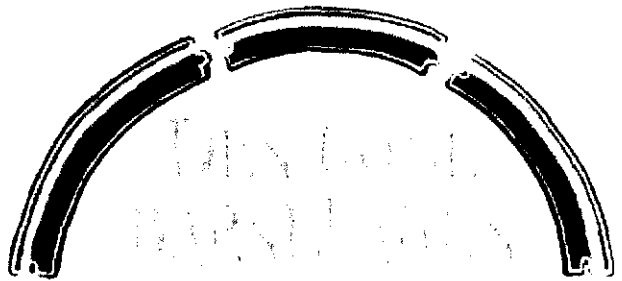

RSK VEST-FINNMARK
KINOVEIEN 13
9510 ALTA

per.hindenes@alta.kommune.no
telefon: 78 45 50 64 – 41 51 63 31
telefax: 78 45 50 14

Alta 10.01.2005

Barne- og familiedepartementet

HØRINGSUTTALELSE NY BARNEHAGELOV.

På vegne av kommunene i RSK Vest-Finnmark oversendes med dette høringsuttalelse vedrørende ny barnehagelov.

Barnehagefaglig nettverk i RSK Vest-Finnmark er et forum for de barnehagefaglig ansvarlige i medlemskommunene Loppa, Hasvik, Kvalsund, Hammerfest, Måsøy, Nordkapp og Alta. Det barnehagefaglige nettverket er en del av det samarbeid kommunene har med overordnet paraply Vest-Finnmark regionråd.

Det barnehagefaglige nettverket har behandlet høring om ny barnehagelov og uttaler seg på vegne av medlemskommunene med bakgrunn i delegert myndighet.

Vi er glad for at det legges opp til en revisjon av barnehageloven. Vi finner at det er hensiktsmessig ut fra flere forhold

- Det er vedtatt plikt for kommunene til å sikre tilstrekkelig antall barnehageplasser i kommunen
- Vi har i dag tilnærmet full barnehagedekning i vår region
- Vi arbeider målrettet med å gjøre gode barnehager bedre
 - gjennom fellestiltak forankret i en felles plan for kvalitetsutvikling i barnehagene
- Det er nødvendig å sikre en videreutvikling av tenkningen fra den nasjonale satsing på kvalitet i barnehagene knyttet til
 - Brukermedvirkning og brukertilpasning
 - Kompetent personale
 - Barnehage til beste for og tilpasset det enkelte barn

Våre perspektiv er at vi som representanter for eiere og tilsynsmyndighet i regionen, skal bidra til at loven sikrer rammer for virksomheten som ivaretar de hensyn som er nevnt foran.

Høringsutkastet vektlegger i stor grad den kommunale frihet til å organisere egne virksomheter hensiktsmessig. Vi er prinsipielt enig i at det er formålstjenlig å ha rammepregede bestemmelser som gir kommunen handlingsrom. Vi er samtidig opptatt av at barnehager får et rammeverk som sikrer barns interesser på en best mulig måte. Samtidig er det slik at barnehager i Norge har en eierstruktur der noen barnehager drives ut fra det formål å tjene penger. Den frihet som noen av forslagene legger opp til kan synes som uforsvarlige gitt at tilbud til barn utformes med basis i rene økonomiske kriterier. Vi finner ikke tilstrekkelige tilsyns- og kontrollordninger som vil motvirke slike økonomiske motiv for barnehagedrift.

Vi mener samtidig at det må gis rom for å organisere barnehagemodeller som er tilpasset små samfunn. Det fordrer fleksibilitet og vilje til å se det totale tilbud til barn i sammenheng.

I våre områder står alle kommuner overfor kompliserte prosesser knyttet til å skape balanse mellom tilbud og økonomisk bæreevne. Vi håper at forslagene om økt fleksibilitet og lokalt handlingsrom ikke er et ønske om å åpne for at barnehagetilbudet blir en salderingspost i budsjettsammenheng. Vi ønsker at barnehager skal være til beste for barn, og vi inviterer til å støtte forslag om at barnehagesektoren får sette seg som et allment velferdstilbud før det åpnes for friheter som kan forrykke kvaliteten i tilbudet til barn.

Vi vil videre peke på at deler av landet fortsatt står overfor utbyggingsoppgaver. Det er derfor grunn til å advare mot at statlige bidrag til utbygging og drift av barnehager legges inn i rammetilskuddet. Vi vil be om at en slik reform utsettes til målet for utbygging av barnehager er nådd.

Det barnehagefaglige nettverket ser på barnehager som en del av et samlet tilbud for barn knyttet til utvikling og læring. Det er naturlig å se barnehagetilbudet i sammenheng med skoletilbudet som et ledd i en samlet oppvekstpolitikk.

Vi er av den oppfatning at det kan være hensiktsmessig å vurdere om loven bør legge opp til en barnehagerett for barn i Norge. En slik rett til barnehageplass oppfatter vi å være i samsvar med Barnehageforliket. Vi ser at en slik barnehagerett ikke kan innføres før de vedtatte utbyggingsplaner for sektoren er realisert.

Vi registrerer at det i høringsutkastet vises til at tilskudd til barnehageformål skal legges inn i kommunenes rammetilskudd. Vi ser de prinsipielle argumentene for en slik løsning, men erfaringene fra etablering av likebehandlingsprinsippet mellom kommunale og private barnehager, gjør oss betenkt i forhold til tidspunktet for en slik omlegging. Vi finner at den modell som er valgt for økonomisk likebehandling er svært byråkratisk og åpner for betydelige forskjeller mellom kommuner. Vi vil derfor argumentere for at en omlegging der tilskudd til barnehageformål legges inn i rammetilskuddet utsettes til dagens ordninger er evaluert og en har funnet andre og mindre ressurskrevende prosesser. Vi minner dernest om at vi i en tidligere uttalelse har pekt på at de økonomiske overføringene må justeres slik at det fanger opp dekning av kostnader knyttet til tidvis ledige plasser. Vi ber om at det utredes en beregning av tilskudd med andre kriterier enn dagens. Et eksempel kan være antall plasser som er tilgjengelig, et annet kan være antall avdelinger og et tredje kan være antall barn i aktuell aldersgruppe i kommunen.

Lovens kap 1: Barnehagens innhold og formål.

I utgangspunktet mener vi at formålsbestemmelsene bør tilpasses en tenkning der det er full barnehagedekning og barnehagerett for barn. Vi mener videre at formålsbestemmelsene i størst mulig grad skal vektlegge barns behov og barns rettigheter. Det bør også nedfelles et perspektiv der barnehagetilbudet sees som en del av utdanningssystemet.

Vi mener at disse perspektiv kan sikres gjennom det forslag til tekst for §1 som er fremmet av arbeidsgruppa:

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder et likeverdig pedagogisk tilbud.

Barnehagen skal i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem bistå barna i deres dannelsingsprosess og på den måten skape et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltagelse i et demokratisk samfunn.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, kulturelle og etniske bakgrunn.

Barnehagens virksomhet skal bygge på de kristne grunnverdier. Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, åndsfrihet, toleranse og økologisk forståelse.

Barnehagen skal tilby barna et læringsmiljø preget av lek, omsorg og gode sosiale relasjoner.

Barnehagen skal ha et innhold som bygger på samfunnets felles kunnskaps-, kultur- og verdigrunnlag.

Eiere av private barnehager og barnehager eiet eller drevet av menigheter innen Den norske kirke kan i vedtektene fastsette alternativ formulering av verdigrunnlaget i 4. ledd.

Vi mener at endring av §1 er tilstrekkelig for å ivareta reformperspektivene for sektoren, og departementets forslag til §2 støttes.

Videre foreslås ny §3 knyttet til overgangen mellom skole og barnehage.

I samsvar med §§1-2 skal barnehagetilbudet tilpasses det enkelte barn. I vår forståelse ser vi at det er nødvendig og ønskelig å se utvikling og læring i barnehagen i sammenheng med utvikling og læring i skolen. Det er viktig for alle barn at læringsløpet er kontinuerlig. Det innebærer et behov for å sikre at skolen i sitt arbeid med tilpasset opplæring bygger på barnets erfaringer fra barnehagen, og skolen må bygge videre på barnehagens kunnskaper om barnet. Det er iøynefallende at barn med nedsatt funksjonsnivå vil profitere på et slikt system, men vi mener at det vil fremme barnets utvikling og effektiv læring.

Vi foreslår derfor ny §3 med slik ordlyd:

Overføring av barn fra barnehage til skole.

Barnehagen har plikt til å delta i overføringsmøter med den skole barnet skal begynne på. Formålet med slikt overføringsmøte er å gi informasjon om barnets styrker og utvikling slik at skolen kan bygge et skoletilbud tilpasset det enkelte barn.

Departementet har foreslått å fjerne gjeldende lovs §3 – Barnehagens utforming. Begrunnelsen er knyttet til at det bør være en lokal vurdering. I forslag til ny §10 bruker departementet "egnethet" som vurderingsgrunnlag, og denne egnethet er relatert til lovens §§1 og 2. Faglig mener vi at barn generelt har behov for mer areal enn dagens standard i forskrift gir grunnlag for. Det er ønskelig at barnehagemyndighetene, gjennom lov eller forskrift, initierer en tenkning om moderne barnehager der rom- og arealløsninger fokuserer på det behov som foreligger for fleksible løsninger. I første rekke må arealene møte behovet for en allsidig pedagogisk praksis som det er ønskelig å legge til rette for. Vi må få signaler om lokalitetsbestemmelser som sikrer basisfunksjoner, men som åpner for fleksible spesialromsbehov og løsninger som imøtekommer behovet for tilpasset opplæring i barnehagen.

Vi ser at dagens minstestandard lett kan hindre bedre løsninger. Vi er imidlertid skeptiske til å ta ut av loven kriterier knyttet til at barnehagen skal ha egnede lokaler og uteareal. Vi foreslår derfor at dagens § 3 videreføres som ny §4. Det innebærer at lovparagrafenes nummer justeres.

Lovens kap 2: Barns og foreldres medvirkning.

Forslaget om å innta i loven barns rett til medvirkning støttes. Den presisering som foretas vedrørende foreldres medvirkning gjennom rådsorgan er i samsvar med den praksis vi søker å ha i våre barnehager, og forslaget støttes.

Videre er vi glade for at felles samarbeidsutvalg for barnehage og skole opprettholdes. I vår region har vi mange oppvekstsentre der barnehage og skole ikke bare er samlokalisert, men drives som en enhet.

Lovens kap 3: Ansvar og myndighet.

Lovteksten i §6 er en presisering av hva som skal godkjennes som barnehager. Denne presiseringen støttes.

Forslagene i §§7 og 8 støttes, men vi ber om at det inntas i loven at kommunen årlig skal gjennomføre tilsyn i barnehagen. Vi vil videre peke på at loven må sikre barnehagefaglig kompetanse på kommunenivå. Dersom tilsyn og veiledning overfor barnehagene skal ha mening, må loven sikre at noen i kommunen kan ivareta disse formål. Det vises her til tilsvarende bestemmelser som gjelder for skolefaglig kompetanse i kommunene. Vi støtter videre forslaget om fylkesmannens oppgaver i §9. Her vil vi understreke at dette er en presisering av ansvarsforholdet mellom kommuner og stat som er i samsvar med styringslinje og ansvarslinje.

Lovens kap 4: Barnehagemyndighetenes generelle oppgaver.

Forslaget til ordlyd i §10 bruker begrepet "egnethet" som grunnlag for en samlet vurdering fra kommunen som godkjenningmyndighet. En slik egnethetsvurdering har få referanser til standarder ettersom lovforslaget ikke har med krav om barnehagens utforming, jfr §3 i gjeldende lov. En lokal vurdering av egnethet kan derfor i noen områder medføre at barn får lite tilfredsstillende ute- og inneareal. Vi er usikre på om det er riktig å gi et slikt signal. Vi mener at rigide standarder kan gi uheldige utslag,

men vi er tvilende til om en total fjerning av standarder er hensiktsmessig. Vi viser her til vårt forslag om å opprettholde dagens §3. Det er derfor nødvendig også å henvise til denne bestemmelsen i §10 1.ledd.

Forslag til ordlyd i § 11 - 17 støttes. Selv om ambisjonen er barnehageplass til alle, mener vi at det er hensiktsmessig signal å innta i loven bestemmelse som sikrer barn med vedtak i barnevernsloven §§ 4-12 og 4-4 plass i barnehage.

Lovens kap 5: Personalet

Alternativ B i forslaget til ordlyd i §18 om barnehagens ledelse støttes. Vi er usikre på om departementet mener at det er hensiktsmessig å åpne for en generell adgang til å vurdere andre stillingsgrupper i barnehagen, men finner at sikringen om 1 års videreutdanning i barnehagepedagogikk er tilstrekkelig. Videre registreres det at kravet om styrer i alle barnehager er borte fra loven. Vår erfaring er at en tilstedeværende leder er en forutsetning for gode barnehager og for systematisk utvikling av kvaliteten. Vi vil derfor foreslå at lovteksten justeres slik at det inntas et krav om styrer i barnehagen. Vi foreslår derfor et slikt tillegg:

Hver barnehage skal til vanlig ha en styrer.

Vi støtter forslaget til lovtekst for §19 A .

Lovforslaget fjerner begrepet pedagogiske ledere. Dette er uheldig fordi det oppfattes som et angrep på fagligheten i barnehager. Vi foreslår derfor at lovteksten justeres slik at 1.ledd får slik ordlyd:

Bemanningen skal bestå av pedagogiske ledere, førskolelærere og annet egnet personale.

Med hilsen

RSK Vest-Finnmark

Per Hindenes, kontorleder